

VODSTVO

POVODÍ A ÚMOŘÍ

Zopakujte si pojmy povodí, rozvodí, úmoří.

Českou republikou prochází **hlavní evropské rozvodí**, které rozděluje naše území do tří **úmoří**: **úmoří Severního moře** (povodí Labe), **úmoří Černého moře** (povodí řeky Moravy) a **úmoří Baltského moře** (povodí řeky Odry).

ŘÍČNÍ SÍŤ

Většina našich řek pramení **na území ČR**. Říční síť je hustá. Řeky patří ke **středním až menším vodním tokům**.

Nejvodnatější řekou protékající našim územím je **Labe**. **Nejdelší** řekou je **Vltava**. K **nejvýznamnějším** řekám na území Moravy patří **Morava, Odra a Dyje**.

K **lodní dopravě** jsou využívány řeky **Labe a Vltava**.

hlavní řeky ČR, hranice úmoří a hlavního evropského rozvodí

— hlavní evropské rozvodí,

— povodí Labe, — povodí Moravy (Dunaje), — povodí Odry

1. Najděte na mapě vrchol, z jehož svahu odtéká voda do tří moří – tzv. „střechu Evropy“.

2. Na mapě vyhledejte Labe, Vltavu, Moravu a Odru. Zjistěte, ve kterých pohořích pramení, do kterých řek a moří ústí, které jsou jejich největší přítoky. Najděte na nich vodní nádrže a sídla, kterými protékají. Zapište do sešitu. Příklad: Vltava pramení na Šumavě. Leží na ní přehradní nádrž Lipno, na středním toku soustava vodních nádrží, které tvoří tzv. vltavskou kaskádu. Protéká např. Českými Budějovicemi a Prahou. U Mělníku se vleává do Labe, které ústí do Severního moře.

V hudební výchově nebo na internetu si poslechněte část cyklu Bedřicha Smetany „Má vlast“ nazvanou „Vltava“. Pokuste se odhadnout, který úsek hudby ztvárňuje pramen Vltavy a který místa, jimiž tato řeka protéká.

HV

VODNÍ NÁDRŽE

Jak rozdělujeme vodní nádrže podle způsobu jejich vzniku? Které druhy umělých vodních nádrží znáte?

ČR má nízký počet přirozených vodních ploch – **jezer**. Nacházejí se v horských oblastech, převážně **na Šumavě** (např. Černé, Prášilské a Čertovo jezero).

Nedostatek jezer vedl k vytvoření **umělých vodních nádrží** – přehradních nádrží a rybníků. **Přehradní nádrže** (přehrady) se staví většinou v údolích řek pro ochranu před povodněmi, jako zdroj pitné vody, pro výrobu elektrické energie nebo pro rekreaci. V ČR jich najdeme přibližně 150. Nejznámější jsou **přehrady Lipno, Orlik, Rozkoš a Vranov**.

Rybníky, které jsou nedílnou součástí naší krajiny, se dnes využívají zejména pro **chov ryb**. V ČR se jich nachází kolem 21 000. Nejznámějšími rybníky jsou **Rožmberk, Svět a Tálínský rybník**.

Brněnská přehrada

První rybníky byly u nás podle Kosmovy kroniky založeny už v 11. století. Největší rozmach rybníkářství nastal v 15. a 16. století. Ve které oblasti ČR to bylo?

D

Největší přehradní nádrž v ČR je **Lipno** na řece Vltavě (plocha 4 870 ha), největší rybník je **Rožmberk** na řece Lužnici (489 ha), největší jezero je **Černé jezero** na Šumavě (18,5 ha).

Vodní plochy uvedené v textu vyhledejte na mapě a zakreslete do obrysové mapy. Vyznačte i další přehradní nádrže a řeky, na kterých leží: Slapy, Švihov, Nechanice, Slezskou Hartu, Vír, Dalešice, Nové Mlýny a Dlouhé Stráně.

rybník: *anglicky* – pond [pond]
německy – der Teich

první parní loď na řece Vltavě: Dějepis 8, str. 57
Bedřich Smetana: Čítanka 8, str. 58